C/2026/3733

13.7.2026.

Objava zahtjeva za registraciju naziva u skladu s člankom 15. stavkom 4. Uredbe (EU) br. 2024/1143 Europskog parlamenta i Vijeća

(C/2026/3733)

Nakon ove objave tijela države članice ili treće zemlje ili fizička ili pravna osoba s legitimnim interesom koja ima poslovni nastan ili boravište u trećoj zemlji mogu Komisiji podnijeti prigovor u roku od tri mjeseca od datuma ove objave u skladu s člankom 17. Uredbe (EU) 2024/1143 Europskog parlamenta i Vijeća ([1]).

JEDINSTVENI DOKUMENT

Oznake izvornosti i oznake zemljopisnog podrijetla poljoprivrednih proizvoda

„Lipovská minerálna voda Salvator / Salvator”

EU br.: PDO-SK-03401 – 13.1.2025.

1. **Nazivi**

„Lipovská minerálna voda Salvator / Salvator”

2. **Vrsta oznake zemljopisnog podrijetla**

ZOI ☒ ZOZP ☐

3. **Zemlja kojoj pripada zemljopisno područje**

Slovačka

4. **Opis poljoprivrednog proizvoda**

4.1. *Klasifikacija poljoprivrednog proizvoda u skladu s tarifnim brojem i oznakom kombinirane nomenklature kako je navedeno u članku 6. stavku 1. Uredbe (EU) 2024/1143*

22 – PIĆA, ALKOHOLI I OCAT

2201 – Vode, uključujući prirodne ili umjetne mineralne vode i gazirane vode, bez dodanog šećera ili drugih sladila niti aromatizirane; led i snijeg:

2201 10 – Mineralne vode i gazirane vode

([1]) Uredba (EU) 2024/1143 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. travnja 2024. o oznakama zemljopisnog podrijetla za vino, jaka alkoholna pića i poljoprivredne proizvode, te zajamčeno tradicionalnim specijalitetima i neobveznim izrazima kvalitete za poljoprivredne proizvode, izmjeni uredaba (EU) br. 1308/2013, (EU) 2019/787 i (EU) 2019/1753 te stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 1151/2012 (SL L, 2024/1143, 23.4.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1143/oj).

4.2. *Opis poljoprivrednog proizvoda na koji se odnosi registrirani naziv*

„Lipovská mineralna voda Salvator / Salvator” je prirodno gazirana ili blago gazirana mineralna voda. Vrlo je bogata mineralima te sadržava hidrogenkarbonate, kalcij, magnezij, natrij, ugljikov dioksid i sumpor; njezin slani okus i izražena mineralna aroma posljedica su visokog sadržaja natrija i hidrogenkarbonata. Njezin je sastav sljedeći:

Kationi	**(u mg/l)**
Ca^{2+}	469,00
Na^{+}	242,00
Mg^{2+}	173,00
K^{+}	36,50
NH_4^{+}	0,96
Anioni	**(u mg/l)**
SO_4^{2-}	155,00
NO_3^{-}	< 1,00
NO_2^{-}	< 0,01
Cl^{-}	106,00
HCO_3^{-}	2 635,00

4.3. *Odstupanja u pogledu podrijetla hrane za životinje (samo za proizvode životinjskog podrijetla označene zaštićenom oznakom izvornosti) i ograničenja u pogledu podrijetla sirovina (samo za prerađene proizvode označene zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla)*

„Lipovská mineralna voda Salvator / Salvator” izvire na predmetnom zemljopisnom području.

4.4. *Posebni proizvodni postupci koji se moraju provesti na određenom zemljopisnom području*

„Lipovská mineralna voda Salvator / Salvator” kontinuirano se doprema do proizvodnog pogona pumpanjem kroz distribucijske cjevovode. „Lipovská mineralna voda Salvator / Salvator” podvrgava se sljedećem postupku obrade: uklanjanje spojeva željeza i sumpora primjenom odobrene tehnologije oksidacije uz korištenje zraka obogaćenog ozonom; filtriranje i ponovno uvođenje ugljikova dioksida; i, naposljetku, punjenje u boce.

4.5. *Posebna pravila za pakiranje, rezanje, ribanje itd. poljoprivrednog proizvoda na koji se odnosi registrirani naziv*

„Lipovská minerálna voda Salvator / Salvator” ulijeva se u aseptično pretpakiranje tehnološkim postupkom kojim se isključuje svaka kontaminacija stranim česticama ili tvarima jer voda cirkulira u zatvorenom krugu između svoje točke zahvaćanja i njezina taloženja u pretpakiranje.

4.6. *Posebna pravila za označivanje poljoprivrednog proizvoda na koji se odnosi registrirani naziv*

—

5. **Sažeta definicija zemljopisnog područja**

Područje prirodnih mineralnih izvora nalazi se u okrugu Prešov na katastarskim područjima Lipovce, Šindliar i Lačnov te u okrugu Levoča na katastarskom području Vyšný Slavkov. U administrativnom smislu dio je regije Prešov na sjeveroistoku Slovačke.

6. **Povezanost sa zemljopisnim područjem**

Uzročno-posljedična povezanost temelji se na pedoklimatskim uvjetima na definiranom zemljopisnom području.

Posebnosti zemljopisnog područja

Podzemlje zemljopisnog područja koje je omeđeno bogato je stijenama poput pješčenjaka, lapora i gline, koje sadržavaju brojne minerale (kalcij, natrij, magnezij i hidrogenkarbonate). Te stijene djeluju kao sustav filtriranja kojim se hvataju nečistoće i istodobno obogaćuje voda vrijednim mineralima. Voda prodire u dublje slojeve tla pod utjecajem oborina i podzemnih tokova. Polako prolazi kroz stijene te pritom upija minerale koje one sadržavaju.

Područje ima umjerenu do hladnu klimu. Zimi je vlažnost zraka relativno visoka zbog snijega i oborina, dok se ljeti kreće od 60 % do 70 %. Zimske temperature u prosjeku se kreću oko – 10 °C, dok ljetne temperature mogu doseći 25 °C, osim na višim nadmorskim visinama. Temperaturni uvjeti utječu na brzinu tih geokemijskih procesa.

U prošlosti je na tom području postojala vulkanska aktivnost, zbog čega se u podzemlju nalaze zalihe ugljikova dioksida. Zato je mineralna voda prirodno gazirana te ima blagu pjenušavost i prepoznatljiv okus. Prisutnost ugljikova dioksida također povećava topljivost minerala u vodi, pa ona sadržava više mineralnih tvari.

Ta mineralna voda pripada kategoriji voda s karbonatnom mineralizacijom, čije je podrijetlo meteorološko. Glavni proces mineralizacije kojim se oblikuje kemijski sastav te mineralne vode je otapanje karbonata, pri čemu se oslobađaju kalcij, magnezij i hidrogenkarbonati. Procesi mineralizacije intenzivniji su duboko pod zemljom, gdje se oslobađa ugljikov dioksid.

Područje se odlikuje višom vlagom zraka, što je korisno za prirodni okoliš te pogoduje bogatoj flori i fauni te regije. To utječe na kvalitetu i stabilnost podzemnih izvora.

Posebnosti proizvoda

„Lipovská minerálna voda Salvator / Salvator” je mineralna voda s ukupnim sadržajem mineralnih tvari većim od 1 500 mg/l. Bogata je mineralnim solima te sadržava značajne količine kalcija, magnezija, natrija i drugih minerala. Prirodno je gazirana ugljikovim dioksidom, što joj daje blagu i prirodnu pjenušavost, drukčiju od one koja nastaje umjetnim dodavanjem ugljikova dioksida.

Zbog svojeg mineralnog sastava i prirodne gaziranosti, „Lipovská mineralna voda Salvator / Salvator” ima specifičan okus: blag je, bez izraženog slanog okusa, ali s mirisom sumpora.

Uzročnost

Ograničeno zemljopisno područje bogato je sedimentnim stijenama, osobito kalcitom i dolomitom, koje sadržavaju velike količine kalcija, natrija i magnezija. Klimatski uvjeti utječu na protok i obnavljanje podzemnih voda, dok oborine pridonose stvaranju zaliha vode te omogućuju njezino prodiranje u dublje slojeve tla, gdje se obogaćuje mineralima. Ugljikov dioksid prisutan na tom području ima važnu ulogu u procesu obogaćivanja vode mineralima te je zaslužan za njezinu visoku mineralizaciju.

Lipovce se nalazi na području koje je relativno malo pod utjecajem ljudskih aktivnosti, zbog čega izvori na tom području ostaju prirodno čisti i zaštićeni. To područje ima posebnu mikroklimu koja podupire stabilnost podzemnih izvora. Zahvaljujući slaboj industrijskoj aktivnosti i velikim šumskim područjima, „Lipovská mineralna voda Salvator / Salvator” je ostala očuvana, čista i bogata prirodnim mineralima, bez potrebe za umjetnim dodacima.

Mineralne vode iz Lipovca poznate su već stoljećima. Prema predaji, iako za to nema pisanih dokaza, koristili su ih templarski redovnici koji su navodno posjedovali ili nastanjivali dvorac na jednom od vrhova planine Branisko. Krajem prve polovice 18. stoljeća te izvore je prvi spomenuo Matej Bel u svom rukopisu o Šariškoj županiji.

U prvoj polovici 19. stoljeća Lipovce je postao važno središte za liječenje koje je privlačilo aristokratske obitelji iz cijele prešovske regije, gdje je je pijenje te mineralne vode bilo dio terapije. Grof Szakmáry dao je toj vodi naziv „Salvator" („Spasitelj") te je početkom 19. stoljeća započeo njezino punjenje u boce i prodaju. „Lipovská minerálna voda Salvator / Salvator" jedna je od najstarijih punjenih mineralnih voda u Slovačkoj. Važnost tog izvora potvrđuje i činjenica da je mađarska vlada još 1880. godine to područje proglasila zaštićenom zonom. Zbog svoje duge tradicije i uravnoteženog mineralnog sastava, voda Salvator stekla je veliku popularnost te je i danas tražena na slovačkom i inozemnim tržištima.

Na cijelom razgraničenom zemljopisnom području s kojeg potječe prirodna mineralna voda uspostavljene su zaštićene zone čiji je cilj očuvanje ovog područja izvora od bilo kakvih utjecaja uzrokovanih gospodarskim, poljoprivrednim i drugim aktivnostima koje bi mogle narušiti sadašnje stanje, obilje, izniman kemijski sastav i čistoću tih voda, kako bi se održale njihove kvalitativne i kvantitativne vrijednosti te omogućilo njihovo racionalno korištenje.

„Lipovská minerálna voda Salvator / Salvator" također je bila zaštićena na temelju bilateralnih sporazuma: Ugovora između Čehoslovačke Socijalističke Republike i Švicarske Konfederacije o zaštiti oznaka podrijetla, naziva podrijetla i drugih zemljopisnih oznaka od 19. siječnja 1976., Sporazuma između Vlade Čehoslovačke Socijalističke Republike i Vlade Portugalske Republike o zaštiti oznaka podrijetla, oznaka izvornosti i drugih zemljopisnih i sličnih oznaka od 18. svibnja 1987. te Ugovora između Čehoslovačke Socijalističke Republike i Republike Austrije od 20. siječnja 1981. o zaštiti oznaka podrijetla, oznaka izvornosti i drugih oznaka poljoprivrednih i industrijskih proizvoda.

Naziv „Lipovská minerálna voda Salvator" zaštićen je na nacionalnoj razini od 22. prosinca 1979. godine.

Punjenje te mineralne vode nastavilo se tijekom godina i traje do danas, što potvrđuju navodi u tisku (primjerice u novinama *Prešovské noviny* i dnevnom listu *Smena*), kronike poduzeća Východoslovenské žriedla, nacionalnog poduzeća sa sjedištem u Prešovu, kao i predstavljanja na različitim događanjima i izložbama.

Upućivanje na objavu specifikacije

https://www.indprop.gov.sk/swift_data/source/pdf/specifikacie_op_oz/Lipovska_mineralna_voda_Salvator_Salvator.pdf